

Ročník VIII.

Október 2010

Slovo starostu

Vážení spoluobčania,

čas neuveriteľne beží, ani sme sa nenazdali a už je tu znova predvolebný ruch. Prípravy na nové voľby do samosprávnych orgánov sú aj v našej obci.

Tak ako som sľúbil v minulom čísle Polazníka, oboznámim vás s ďalšími prácami, ktoré sme v tomto roku realizovali a ešte chceme urobiť.

Základná škola

Stavebné práce boli ukončené 15. 9. 2010 s tým, že nový školský rok sa začal bez problémov, pretože dokončovacie práce robili mimo vnútra objektu školy, takže nerušili vyučovanie. V súčasnej dobe je potrebné prevziať od dodávateľa ešte dodávku a montáž fyzikálnej učebne, ktorá je už prakticky hotová. Verím, že opravou a skrášlením budovy školy sme prispeli k skvalitneniu vyučovacieho procesu v našej obci.

Zdravotné stredisko

Po ukončení výmeny okien a dverí na zdravotných obvodoch rozhodlo obecné zastupiteľstvo, že budú vymenené vstupné dvere a okná aj na lekárni. Pracovať sa na tom bude v októbri, prípadne v prvom týždni novembra. Tým by sme časť budovy, ktorú prenajímame pre zdravotné služby občanov, mali vyriešenú. Výmenu okien v časti budovy, kde je umiestnený domov dôchodcov, bude zabezpečovať riaditeľka Ing. Viera Lališová s tým, že obec v tomto roku na ich výmenu príspeje sumou 2 000,00 €.

Osvetlenie kostola

V letných mesiacoch sme sa podieľali na realizácii osvetlenia nášho kostola. Obec dala vypracovať projekt a vykonala zemné práce. Montáž elektrorozvodov a samotného osvetlenia finančným darom zabezpečila pani Marta Hucanová, na pamiatku zosnulého Karola Hlúška, ktorý bol uznávaným odborníkom v elektroodborne. Montážne práce robil Vladimír Hromádík s kolektívom. Všetkým, ktorí sa na výstavbe tohto osvetlenia podieľali, úprimne ďakujem.

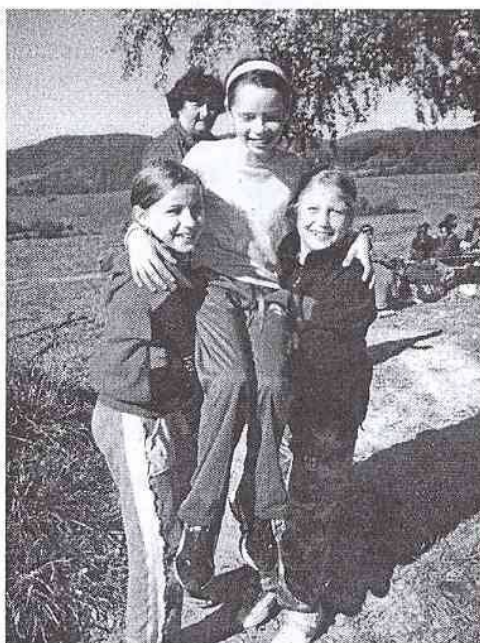
Splašková kanalizácia

Rozhodnutím Úradu pre verejné obstarávanie bolo v septembri tohto roku zrušené výberové konanie na dodávateľa realizácie stavebných prác z dôvodu podnetu firmy SKANSKA a.s. Bratislava. V súčasnej dobe sa pripravuje nové výberové konanie, takže predpoklad začatia výstavby je v druhom polroku 2011.

Jeseň má svoje čaro

Už sme sa všetci stihli preladiť na jesenný čas, hoci mnohí neradi. Chýba nám denný sviät, slnko, dovolenky. Prírodu však nezmeníme. Musíme sa prispôsobiť a spríjemniť si tento jesenný čas, ktorý má tiež svoje čaro. Farebné vychádzky do prírody, zberanie šípok a stále ešte aj húb, príjemné posedenie s priateľmi pri opekaní alebo aj neskorej jesennej dovolenke.

Nech sa naša pohoda nesie v tej pozitívnej jesennej nálade plnej slnka a farebnosti.

Na cvičení v štiavnickom chotári

Všetci, aj my dospelí, poznáme ten pocit, keď nám odpadlo klasické vyučovanie v triede a mali sme ísť na celodennú vychádzku, cvičenie do prírody. A ešte sme mávali zbery – liečivých rastlín, vrecia šípok sa kopili v školách. Deti sú stále rovnaké, zmena vyučovania tiež stále láka. O tom, ako sa naši žiaci mali na účelovom cvičení, píšú na strane 10.

Revitalizácia centrálnej zóny Obce Papradno

Viaceri sa ma pýtali, čo sa vlastne pod týmto názvom rozumie. Preto túto stavbu v krátkosti predstavím. Celá stavba sa skladá z piatich objektov.

a) stavebný objekt č. 1: Rekonštrukcia pešej zóny

Jedná sa prakticky o novovybudovanie pešej lávky pri diskontnej predajni. Jej súčasťou je aj preložka telefónnych vedení v jej blízkosti.

b) stavebný objekt č. 2: Obnova cesty pri kultúrnom dome

Predmetom tohto objektu je oprava miestnej komunikácie v okolí kultúrneho domu s prepojením na cestu smerujúcu okolo rieky Papradnianky nadol. Súčasťou je aj vybudovanie oporného múru pred vchodom do kultúrneho domu so zábradlím a v tomto priestore treba vybudovať parkovacie miesta pre osobné automobily.

c) stavebný objekt č. 3: Úprava verejných priestranstiev a prvkov verejnej zelene

Je to úprava priestranstva pred obecným úradom a okolo kultúrneho domu smerom ku škole. Súčasťou tohto objektu je predajná plocha pri OÚ a vybudovanie detského ihriska.

d) stavebný objekt č. 4: Oprava cestného mostu pri OÚ, výstavba a rekonštrukcia chodníkov

Je to úprava vrchnej časti mosta. Vybudovanie zábradlia pri rieke popred OÚ v dĺžke asi 60 bežných metrov aj s chodníkom.

e) stavebný objekt č. 5: Rekonštrukcia a výstavba chodníka

Bude to výstavba chodníka a zábradlia okolo rieky od lávky za pohostinstvom Lucia smerom dolu až po lávku pri potravinách Večierka.

Stavba bola takto orientovaná na základe predpisov o zrealizovaní úpravy ucelenej časti obce. Celkové náklady stavby sú 654 111,00 € (19 700 000 Sk) s tým, že 95 %

pokračovanie na str. 2

Predvolebná úvaha

Po štyroch rokoch nás opäť čakajú voľby starostu a poslancov obecného zastupiteľstva. Hoci je účasť voličov na voľbách už dlhodobo klesajúca tieto voľby by sme nemali vynechať.

Ide predsa o to, kto nás bude nasledujúce 4 roky viesť, kto bude rozhodovať o daniach v obci.

Vieľa o činnosti poslancov nevieme – ich verejná prezentácia počas uplynulých rokov bola minimálna – čo je chyba poslancov, ale naša účasť na rokovaní obecného zastupiteľstva (ktoré sú verejné) bola tiež malá, čo svedčí o našom nezaujatosti o veci verejné.

Je v obci veľa ľudí, ktorí majú dobré nápady na zlepšenie činnosti obce, niektorí sú ochotní venovať aj svoj voľný čas pre dobro všetkých, sú aj takí ktorých netrápia iba čisto osobné problémy. Lenže mnohí z týchto aktívnych občanov nie sú ochotní kandidovať za poslancov. Je to škoda, lebo zmena je niekedy vítaná.

Skúmame teda pozorne koho zvolíme a voľme, lebo ak neprídeme k urnám aké právo máme na následnú kritiku?

A nezabudnime, že je to naša obec, naše Papradno a veľa môže urobiť aj keď nebudem stáť na čele obce.

pokračovanie zo str. 1

bude financované z eurofondov a 5 % si zaplatíme z vlastných.

Stavba je odsúhlasená ministerstvom stavebníctva, je finančne zabezpečená a jej realizácia bude v roku 2011. V súčasnej dobe prebieha nové výberové konanie na dodávateľa stavby, pretože v prvom boli zistené určité nedostatky a z tohto dôvodu sme sa rozhodli výberové konanie opakovať.

Nová bytovka

Rozhodnutím obecného zastupiteľstva pristupujeme k zabezpečeniu stavebného projektu pre výstavbu bytového domu. Nová bytovka bude vytvorená rekonštrukciou budovy bývalej materskej škôlky na dolnom konci. Financovanie na vypracovanie projektu má obec zabezpečené.

„MAS“ Naše Považie (LEADER)

Obec je členom miestnej akčnej skupiny LEADER, ktorej boli z ministerstva pôdohospodárstva pridelené v rámci eurofondov finančné prostriedky pre našu obec v hodnote 65 000,00 €. Za tieto účelovo pridelené finančné prostriedky plánujeme vybudovať:

- a) modernizáciu ihriska TJ v hodnote 17 000,00 €
- b) vybudovať spojovací chodník popri hlavnej ceste od križa na dolnom konci po zdravotné stredisko v hodnote 28 000,00 €
- c) tretí projekt ešte nie je upresnený a bude v hodnote 20 000,00 €

V súčasnej dobe sme už kompletný projekt na TJ odovzdali. Bol prijatý bez pripomienok. S jeho realizáciou sa začne v jar-ných mesiacoch 2011.

Oprava organu

V priebehu prvého polroka sa nám podarilo získať štátnu dotáciu od Úradu vlády SR v hodnote 7 000,00 €, účelovo na opravu organu v rímsko-katolíckom kostole v našej obci. Na túto opravu bol vybratý dodávateľ. Ukončenie realizácie opravy organu z tejto dotácie musí byť do konca 11. mesiaca 2010.

Garáž pre hasičské auto

Do konca tohto roku obmurujeme jestvujúcu garáž v priestoroch TJ pre garážovanie hasičského auta. Na tieto práce má obec vlastné finančné prostriedky. Predpokladaná hodnota je 6 500,00 €.

V krátkosti som vás chcel poinformovať o prácach, ktoré obec realizuje a pripravuje na výstavbu v roku 2011 – 2013. Prehlásujem, že obec nie je aj pri všeobecnom nedostatku finančných prostriedkov zadĺžená a jej funkčnosť v súčasnej dobe nie je ohrozená.

Záverom by som vám, vážení spoluobčania chcel popriať šťastie pri voľbe nového vedenia obecnej samosprávy. Vám, vážení kandidáti na starostu a poslancov obecného zastupiteľstva, prajem, aby sa vám po zvolení do funkcie naplnili všetky vaše plány a predsavzatia, aby ste prispeli k ďalšiemu rozvoju našej obce.

Štefan Hatajčík

Vyhlásenie kandidatúry

pre voľby poslancov Obecného zastupiteľstva v Papradne 27. novembra 2010

Miestna volebná komisia v Papradne podľa § 18 zákona SNR č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí v znení neskorších predpisov vyhlasuje, že pre voľby poslancov obecného zastupiteľstva a starostu obce zaregistrovala týchto kandidátov:

1. **František Balušík**, Ing., 55 r., hasič, Papradno 420, nezávislý kandidát
2. **Marek Balušík**, 29. r., CNC operátor, Papradno 109, SMER-sociálna demokracia
3. **Anna Beníková**, 54. r., živnostníčka, Papradno 308, Slovenská národná strana
4. **Monika Brezničanová**, 31 r., supervízor, Papradno 1323, Slovenská národná strana
5. **Ivan Filípek**, 51 r., THP, Papradno 565, Ludová strana – Hnutie za demokratické Slovensko
6. **Štefan Hatajčík**, 57 r., stavebný technik, Papradno 1304, nezávislý kandidát
7. **Oľga Klabníková**, 50 r., zdravotná sestra, Papradno 669, Ludová strana – Hnutie za demokratické Slovensko
8. **Jozef Kukurdík**, 51 r., robotník, Papradno 722, SMER-sociálna demokracia
9. **Anton Lališ**, 50 r., nezamestnaný, Papradno 514, Kresťansko-demokratické hnutie
10. **Ivan Macháč**, 35 r., operátor stavebnej výroby, Papradno 308, SMER-sociálna demokracia
11. **Anna Miniariková**, Ing., 45 r., technička, Papradno 27, Kresťanskodemokratické hnutie
12. **Miroslav Nemčík**, 35 r., konateľ spoločnosti, Papradno 338, SMER-sociálna demokracia
13. **Daniela Smädišová**, 45 r., SZČO, Papradno 641, Ludová strana – Hnutie za demokratické Slovensko
14. **Milan Strašík**, 49 r., SZČO, Papradno 809, SMER-sociálna demokracia
15. **Ján Šípek**, 22 r., geodet, Papradno 22, SMER-sociálna demokracia
16. **Monika Štrbáková**, PhDr., 31 r., zdravotná sestra, Papradno 432, Slovenská národná strana
17. **Pavol Šumec**, JUDr., 58 r., štátny zamestnanec, Papradno 1244, Slovenská národná strana
18. **Peter Tarožík**, Mgr., 35 r., požiarny technik, Papradno 1047, SMER-sociálna demokracia
19. **Marian Turičík**, Bc., 54 r., správca majetku, Papradno 1028, SMER-sociálna demokracia
20. **Zdenko Zboran**, 34 r., SZČO, Papradno 65, SMER-sociálna demokracia
21. **Viera Zboranová**, Ing., 39 r., ekonómka, Papradno 119, nezávislá kandidátka
22. **Branislav Zdurienčík**, 37 r., robotník, Papradno 680, Ludová strana – Hnutie za demokratické Slovensko
23. **Pavol Zdurjenčík**, 59 r., vodič, Papradno 778, nezávislý kandidát
24. **Peter Žilincík**, Mgr., 35 r., štátny zamestnanec, Papradno 1002, Slovenská národná strana

Kandidáti na starostu obce Papradno

Zaregistrovaných kandidátov sme sa spýtali na ich prioritu v činnosti na poste starostu obce Papradno v prípade zvolenia. Ako vidieť z ich odpovedí, priorít má každý veľa a iste sú všetky dôležité. Vo voľbách 27. novembra občania rozhodnú, kto z kandidátov bude ako starosta plniť svoje volebné predsavzatia.

Ing. František Balušik, 55. r., hasič, Papradno 420, nezávislý kandidát

Postarám sa, aby obecný úrad slúžil občanom, čo najrýchlejšie treba začať výstavbu kanalizácie a následne opravovať miestne komunikácie. Každé obecné zastupiteľstvo bude začínať požiadavkami občanov, ktoré prednesú poslanci za svoje volebné obvody. Maximálne sa budem snažiť získať čo najviac finančných prostriedkov z fondov Európskej únie, rôznych grantov a dotácií, ktoré poskytujú ministerstvá na základe vypísania výziev pre oblasti ako je kultúra, šport, oprava komunikácií a budovanie chodníkov... Treba tiež preložiť veľkorozmerné kontajnery na odpad od hlavnej cesty v časti obce „U Hrnčov“, rozšíriť materskú škôlku s využitím priestorov v základnej škole.

Štefan Hatajčík, 57 r., stavebný technik, Papradno 1304, nezávislý kandidát

V prvom rade v tomto náročnom období chcem finančne nezadlžiť obec a zabezpečiť jej zákonnú a prirodzenú funkčnosť, zrealizovať stavbu revitalizácie centrálnej zóny obce, využiť všetky možnosti na získanie finančných prostriedkov na stavbu postupného rozširovania verejného vodovodu, v rámci eurofondov zrealizovať rekonštrukciu budovy obecného úradu a jeho okolia, pomáhať. Prvej vodárenskej spoločnosti Považská Bystrica pri výstavbe splaškovej kanalizácie, postupne upravovať obecné cesty po uložení inžinierskych sietí a domových prípojk, podporovať kultúrne a športové aktivity v obci, pomáhať podľa možností obce jej sociálne odkázaným občanom.

Anna Hromadiková, 51 r., ekonómka, Papradno 217, Slovenská národná strana

Budem iniciovať prestavbu starej materskej školy na nájomné byty alebo domov dôchodcov, revitalizáciu kultúrneho domu a jeho okolia, vybudovanie novej prístupovej cesty na cintorín, ktorá by bola estetická a bezpečná aj v zime, dobudovanie kanalizácie, rozširovanie obecného vodovodu. Formou trvale udržateľného rozvoja dedičstva našich predkov budem podporovať kultúrne zvyky, tradície a folkloristov tak, aby boli prínosom i pre mladú generáciu a budem propagovať našu obec v médiách, jej kultúrne a prírodné krásy, čo by malo prispieť k zvýšeniu cestovného ruchu i k ďalším pracovným príležitostiam. Zariadenia v pôsobnosti obce by mali mať ohrev teplej úžitkovej vody zo solárnych panelov, čím sa znížia výdavky. Je potrebné revitalizovať svietidlá v obci tak, aby došlo k úspore nákladov platieb za elektrickú energiu pri zachovaní komfortu osvetlenia. V spolupráci so správcom toku opraviť reguláciu rieky, aby sa zamedzilo jej ďalšiemu poškodzovaniu, resp. vzniku povodní. Vydať v spolupráci s historikmi novú knihu o obci, v lete pripravovať viac podujatí, založiť novú tradíciu slávností na sviatok sv. Cyrila a Metoda (pút, jarmok, výstavy, filmový festival, šport). Budem podporovať miestne kluby a združenia – športovcov, hasičov a ostatných. Chcem zlepšiť systém práce obecného úradu, komunikáciu, život v obci, to všetko v spolupráci s vami, vážení spoluobčania.

Ing. Ján Tóth, 55 r., technik, Papradno 716, nezávislý kandidát

Štyri roky je dlhé obdobie, takmer každý deň sa udejú udalosti, ktoré hýbu životom našej obce, takže odpoveď na otázku nie je jednoduchá. Nebudem sľubovať nemožné, pretože vyhovieť všetkým požiadavkám a potrebám občanov obce Papradno nie je v silách starostu počas jedného volebného obdobia. Mojimi prioritami bude výstavba chýbajúcich a rekonštrukcie (resp. údržba) obecných komunikácií, verejných priestranstiev, kultúrnych, športových a ostatných zariadení obce. Veľa síl si vyžaduje nakladanie s tuhým komunálnym odpadom, treba doriešiť záhradný odpad (zriadiť kompostovisko), pripojiť na obecný vodovod ďalšie domácnosti (vrátane kontroly a údržby obecných studní) a v neposlednom rade riešiť nakladanie s odpadovými vodami zo žump rodinných domov (zriadiť obecnú ČOV-čističku odpadových vôd, alebo vybudovať kanalizáciu?). Preudržania mladých rodín v obci urobiť potrebné kroky pre výstavbu máloetážnych nájomných bytov a vybudovanie detského ihriska pre matky s deťmi do 6 rokov (pieskovisko, lavičky, preliezačky a pod.). Zvýšiť bezpečnosť občanov našej obce zriadením funkcie „Obecný policajt(i)“.

Ppkl. Ing. Roman Španihel, 38 r., štátny zamestnanec, Papradno 912, nezávislý kandidát

Budem pokračovať a chcem urýchliť výstavbu obecného vodovodu, kanalizácie s následnou opravou povrchov ciest. Otvoriť prijímaciu kanceláriu na prízemí obecného úradu (zjednodušené vybavenie žiadostí a potrieb občanov). V obci by nemal chýbať automat na mlieko, treba rozšíriť káblovú televíziu o TV Lux a TV Považie, ozvučiť cintorín, urobiť rozvod úžitkovej vody na cintoríne a osvetliť ho do 21. h. Postarám sa o vybudovanie dvoch detských ihrísk z fondov EU, obnovíme MŠ na dolnom konci. Bude potrebné vypracovanie urbanistického zastavovacieho plánu obce pre estetickú a účelnú výstavbu nových rodinných domov a novej bytovky, Rozšíriť kapacity existujúceho domova dôchodcov z finančných prostriedkov EU, efektívne separovať odpad, vybudovať zberný dvor, kompostárne. Budem podporovať rozvoj cestovného ruchu, športu, kultúry a miestnych tradícií, v obci nebude chýbať bezplatné verejné priestranstvo s prístupom k WiFi internetu (Kultúrny dom, Základná škola a Obecný úrad). „Základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a potreby jej obyvateľov“ – toto je citát zo Zákona o obecnom zriadení a toto je aj môj cieľ.

Svadba v papradnianskom chotári

Manželský sľub vernosti poslanec NR SR Poliačik vyslovil svojej vyvolenej v lone prírody. Zaznel pred Kolibou, kde sobášny akt urobil starosta obce v prítomnosti svadobčanov. Novomanželom želáme nech ich láska má dlhé trvanie, impulzy jej môžu dávať aj svojimi návratmi na miesto, kde si povedali „áno“.

Jazdecké dni na Kolibe – nedeľa.

Na slávnosti v Karolíne – Stanovnici.

V našej obci

BOLO

Prázdninové mesiace júl a august, to je čas oddychu a dovoleniek. Aj v našej obci bolo niekoľko podujatí tohto charakteru.

18. júla

Turnaj o pohár starostu obce

V tomto roku si ho odviezli dorastenci FK Raven do Považskej Bystrice (III. liga). Naši dorastenci prehrali so Štiavnikom, dorastenci Ravenu vyradili našich mužov, vo finále prehral Štiavnik s považskobystrickými dorastencami.

25. júla

sa odohral futbalový turnaj medzi mužstvami: muži TJ Žiar Papradno a hasiči DHZ Papradno. Tento priateľský zápas skončil remízou 8:8. Dúfame, že sa stane tradíciou a o rok príde na ihrisko ešte viac hasičov.

14. – 15. augusta

Jazdecké dni na Kolibe

Sobota sa vydarila, na 8. jazdecké hry prišlo 500 návštevníkov, ktorým na farme A. Beníkovej pripravili tradičný program, rozhodcovia posudzovali výkony 20 koní a ich jazdcov, večer ukončila ohňová šou. Páčili sa ovčiarske psy z Moravy, zvládali povely pri ochrane oviec a husí na jednotku. Lenže predpovede búrok boli reálne, následky tej nočnej zaliati jazdiareň a nedeľný program museli zrušiť. Tí, čo prišli, ochutnávali jedlá i pitie z ponuky Koliby, počúvali country pesničky skupiny OUKEJ. Ani nevydarené počasie neubralo na chuti pripraviť hry aj o rok.

21. – 22. augusta

Enduro na Kolibe

Priaznivci motocyklového športu si užili 21. a 22. 8. pretek jedného dňa medzinárodných majstrovstiev SR a pohárových súťaží v enduro 2010, ktorý bol situovaný v okolí papradnianskej koliby. Usporiadateľia z BT motoklub Považská Bystrica pripravili novú 10 km trať po poľných a lesných cestách obce Papradno, súťažilo 200 jazdcov zo Slovenska, ČR, Maďarska a Poľska.

18. septembra

Futbal Papradno – starí páni a mužstvo z Jankovic.

2. októbra

Účasť na posvätení sochy sv. Floriána v Karolíne – Stanovnici

BUDE

24. októbra

Pozývame do kinosály KD Papradno o 14.30 h na kultúrno-spoločenské podujatie pri príležitosti Mesiaca úcty k starším občanom.

14. – 21. novembra

Ludové misie

27. novembra

VOLBY

a KATARÍNSKA ZÁBAVA

V čase od 7.00 do 22.00 hodiny sa uskutočnia voľby do samosprávnych orgánov obcí a miest. V našej obci si zvolíme starostu obce a 9 poslancov obecného zastupiteľstva.

Vo večerných hodinách (od 20.00 h) usporiada v priestoroch kultúrneho domu Papradno

ZO Červeného kríža a MKS Papradno Katarínsku zábavu. Do tanca bude hrať DJ Boris Balušák, v programe vystúpi skupina THE MAILS.

4. decembra

HODY

Obec Papradno – obecný úrad a Rímskokatolícky farský úrad v Papradne pozývajú občanov a priateľov na

ONDREJOVSKÉ HODY

– slávnostná svätá omša
– kultúrny program

19. decembra

Vianočný koncert žiakov ZUŠ

26. decembra

Pozývame priaznivcov tanca a dobrej zábavy do kultúrneho domu, kde sa od 20.00 hodiny uskutoční Štefanská zábava, na ktorej sa o hudobnú produkciu postará DJ.

v priestoroch KD
Papradno je

KOZMETICKÝ SALÓN – JANA

(kozmetické služby a nechťové štúdio).

Objednať sa môžete aj telefonicky: 0904817308. Záujemkyne ste srdečne vítané.

Kde sme bačovali

Podžiar

Do osady Podžiar, po Kržíli druhej najväčšej v papradňanských horách, trvale obývanej, bol v minulosti prístup z Papradna len od Košiarov cez Rokycie po úzkej, hrbofatej a strmej vozovej ceste. Neskôr sa cez horu, súdežne s cestou vybudoval pre peších miernejšie stúpajúci chodník. Po zavedení autobusovej dopravy na Podjavorník sa od kaplnky pred Veľkým Brusným preorala do osady cesta a odvtedy sa chodník a vozová cesta používa len zriedkavo.

Osada leží pod kopcom Žiar, vysokým 827 m, tróniacim nad Papradňanskou dolinou. Pod úpatím Žiaru sú však na širokom chrbáte pekné oráčiny, mierne rovinaté, kde sa okrem iného dobre darí aj ovocným stromom. Predpokladá sa, že osada vznikla za valašskej kolonizácie. No čo ak oveľa skôr? Svedčal by o tom aj nález kamennej sekerky, o ktorej nevedno ako sa sem dostala. Podľa dr. Antona Petrovského z Archeologického múzea v Žiline, názov kopca Žiar vznikol podľa toho, že na ňom v čase nebezpečia ľudia zapalovali vatry, ktorých žiara upozorňovala obyvateľov tu žijúcich, aby sa mali na pozore. Asi jeden kilometer od neho sa nachádza ešte jeden nižší kopec s názvom Žiarec. V minulosti bol Žiar úplne holý a bolo z neho vidieť široko daleko, od Bytče až po Ladce a okolité vrchy. Na nich boli tiež umiestnení strážcovia, ktorí v prí-

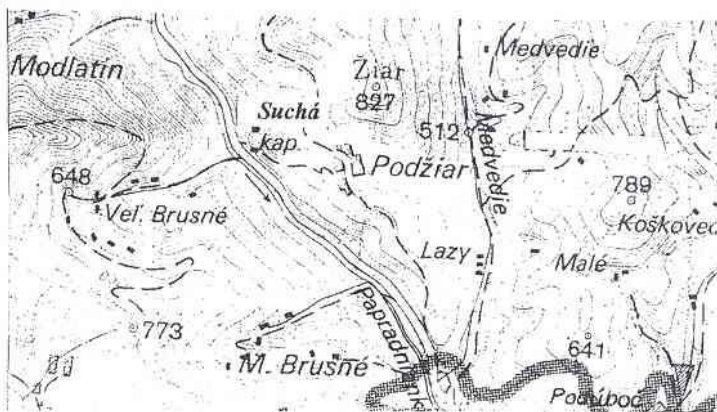
pade nebezpečia dávali ohňové signály. Ak je to pravda, museli tu dávno bývať ľudia, ktorí sa okrem iného zamestnania zaoberali i strážením. Oba názvy Žiar a Podžiar patria k sebe a v 9. – 10. storočí asi už existovali.

Ešte donedávna bol Žiar a jeho okolie opriadaný všelijakými povestami. Malo tam byť zakliate vojsko ako v Sitne a verilo sa, že je sopečného pôvodu, lebo kedysi dávno z neho vychádzal dym a oheň. A vraj ak pastieri pustili dolu z neho veľký kameň, bolo počuť dunenie akoby dnu vo vrchu bolo prázdno. Mnoho povestí sa zachovalo aj o Mrskej, ktorá sa nachádza na východnej strane Žiaru. V jej blízkosti je tzv. šarkania diera, ktorá má viesť až pod Košiare.

Sú to však iba povesti. Mnoho z nich o Podžiar i Žiar zozbieral Gašpar Michalík, z nich niektoré zapísal Štefan Meliš. Okrem povestí písomne zanechal zaujímavé údaje o minulosti osady, jej vzniku i pravdepodobných prvých obyvateľoch a toto všetko nám pre Polazník poskytl jeho manželka Marta Michalíková a niečo, ako povedala, pridala aj ona.

Gašpar Michalík – osada Podžiar

Osada Podžiar vznikla veľmi dávno, pravdepodobne ešte počas vpádov bojových kmeňov Tatarov, Turkov alebo iných luppežných bánd. Starí ľudia spomí-

nali, že podľa rozprávania dedov a otcov osadu založili dvaja bratia Michal a Juraj. Michal sa usadil v hornej časti osady a Juraj v nižnej časti a podľa toho sa osada dodnes delí na u Horných a u Dolných. Časom sa meno Michal zmenilo na Michalík a Juraj na Jurkemík. Michalíkovi až dodnes obývajú hornú časť a Jurkemíkovi časť nižnú. Iba dvakrát sa stalo, že Jurkemík prišiel bývať do Horných a Michalík do Nižných. Aj jeden aj druhý bol na prízenkách.

Rodina Michalík sa neskoršie rozdelila na Michalík – Saniak, Michalík – Adamisko, Michalík – malý Jožko a Michalík – Charaches. Rodina Jurkemík na Jurkemík – Lapacik, Jurkemík – Pavlus a Jurkemík – Lafán. To sa stalo dávno, lebo ani jedna, ani druhá vetva sa už nepovažujú za rodinu, ale len za menovcov.

Neskoršie do osady prišli ďalší dvaja prisťahovalci. Turčik, ktorý podľa rozprávania bol tureckým dezertérom a do osady prišiel

priamo, alebo bol len jeho potomkom a Orság. U tohoto druhého sa dodnes nepodarilo zistiť, odkiaľ prišiel. No podľa humna, ktoré patrilo jeho rodine, pochádzal pravdepodobne z Oravy, lebo tvar strechy a štítov bol presne taký, aký majú stavby na Orave. Humno bolo pokryté slamou a na stavbe nebol použitý ani jeden železný klinec. Keď humno na konci 30-tych rokov búrali, z jedného skulníka sa na prekvapenie majiteľov vysypalo väčšie množstvo strieborných mincí, ktoré pochádzali z čias Márie Terézie. Obaja títo prisťahovalci, Turčik aj Orság sa usadili u Nižných.

Do časti u Horných prišli tiež dvaja noví osadníci, Bírík a Kontil. Kontil bol vraj najbohatším gazdom, ktorý vlastnil i pár volov. Toto meno sa z osady dávno vytratilo a teraz ho nájdeme už len v Papradne. Nositeľ mena Bírík zomrel po 2. svetovej vojne a keďže bol bezdetný, zostala po ňom len drevenica, ktorú dodnes každý pozná pod jeho menom – Bíríkova.

Chalupy u Nižných :

Prvou chalupou na začiatku osady, na ceste z Papradna, je Orságoviech (dnes Hanajoviech) drevenica, ktorá patrí medzi najstaršie. Kydalcinu drevenicu, ktorá stála na cestou v 50-tych rokoch zbúrali a na jej mieste postavili chatu. Medzi chalupy, ktoré sa považujú za najstaršie, patrili aj Jurkemíkova – Pavlusova a Ivoviech. Ivoviech drevenica s rozmermi asi 8 x 5 m izba, 4 x 3 m pivtor a 4 x 2 m komora bola najväčšia v osade. Postavili ju vo veľkom svahu na vysokom múre, z pivtora bol vchod do pivnice, ktorá bola celá v zemi a nad ňou stálo humno. Izba bola dymná, s veľkým ohniskom a za ním starodávna pec veľkých rozmerov, ktorá zaberala 1/4 miestnosti. Neskoršie v nej bačoval Adam Lališ.

V čase, keď sa na škole v Papradne začalo vyučovať po maďarsky, ušiel jeden mladý učiteľ z dediny do osady a v Ivoviech chalupe vyučoval deti z Podžiaru

a okolitých osád – Jastrabie, Lapatovce, Suchá a Lazy po slovensky. Spomínal na to Štefan Turčík, ktorý školu tiež navštevoval a chválil učiteľa, že naučil deti čítať, písať a rátať. Učiteľ učil len za to, že ho ľudia stravovali a ubytovali. Škoda, že sa jeho meno nezachovalo. A práve pri búraní tejto Iloviech chalupy sa našla už spomínaná kamenná sekerka.

Ďalšia drevenica, ktorá tiež patrila k najstarším u Nižných, bola chalupa Štefana Turčíka, neskôr Jozefa Michalíka. Škoda, že v roku 1990 zhorela, dnes na jej mieste stojí chata. Bola jednou z najkrajších v osade. K tým starším patrila ešte drevenica Štefaniech, postavená na vyššom múre, zbúraná v 50-tych rokoch. V nej, keďže bola dlhšie neobývaná, robili majstri z Podžiaru v prípade úmrtia obyvateľa osady truhly.

Za zmienku stojí chalupa Jána Hariša, ktorý sa do osady priženil od Harišvo zo Suhej. Bol to samouk, ktorý ovládal niekoľko remesiel. Bol výborný murár, staval pivnice z kameňa, postavil si vyhnú, v ktorej robil jednoduchšie kovácke roboty, urobil rajtar celý z dreva, až na hriadele a riečice, mal bubnovú mláčačku na ručný pohon, prvý v osade vlastnil šijací stroj Singer, ženám z osady šil sukne z domáceho plátna a chlapom zrebné nohavice, vyrábala hrable a iné náradie. A ešte jedna zaujímavosť spojená s jeho menom – prispieval do Roľníckych novín a humoristického časopisu Kocúr. Jeho drevenica v roku 1973 vyhorela. Na zhorenisku našli ľudia veľké množstvo mincí z obdobia Rakúsko-Uhorska, prvej ČSR a Slovenského štátu. Údajne ich bolo až 8 litrov.

Ďalšou zaujímavou drevenicou bola chalupa Jána Šaržika – Putaja, ktorý sa tiež do osady priženil zo Suhej. Vedel mimoriadne pekne opracovávať kameň, bol aj strelmajstrom v kameňolome, vyrábala všelijaké veci z dreva a samorostov, bol dobrý hubár a výborný ovocinár, patrila medzi najstarších členov ovocinárskeho spolku a ľudia si ho pamätajú ako znamenitého rozprávača.

Treba ešte spomenúť drevenicu Jána Jurkemíka-Pavľusa, ktorý bol dlhé roky v Argentíne a za za-

robené peniaze kúpil majetok v Jaseníci, kam sa presťahoval aj s rodinou. No hospodáril i v osade a keďže vlastnil koňa, obrábala roličky aj Podžiaranom.

Medzi najmladšie chalupy patrí drevenica Jozefa Jurkemíka – Lapacíka, postavená v rokoch 1949-1951 a drevenica Michala Kompaníka, postavená v šesťdesiatych rokoch, ktorá má dnes už iného majiteľa.

Chalupy u Horných

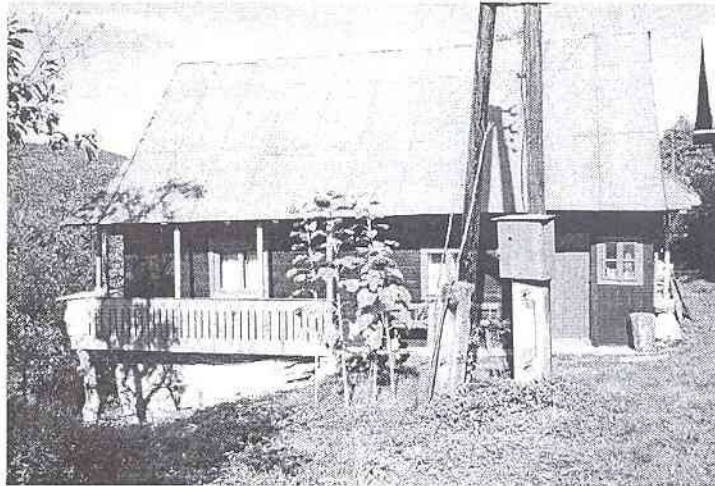
Drevenice u Horných podľa názov nie sú až také zaujímavé. No ktovie, možno by sa aj v nich všeličo našlo. Ale najstaršie ešte stoja a na dvoch zbúraných sa buď nič nenašlo alebo sa o tom nikto nezmienil.

Ako prvá na ceste od Zemí (roliček osady) stojí drevenica Karolíny Michalíkovej – Saniacki, postavená niekedy pred 1. svetovou vojnou. Ďalšia, ktorá patrila medzi najkrajšie, bola Harišoviech. Prečo tento názov dnes už nikto nevie, lebo od nepamäti patrila Michalíkovi – Saniakovi, ktorý mal 5 detí. Tereza bývala na Žihľavách, Karol bol dlho v Amerike a v roku 1921 sa s rodinou odsťahoval do novozaloženej dediny pri Galante – Štefánikova, dnes Javorinka. Posledný majiteľ Štefan sa v roku 1947 odsťahoval do obce Neded a jeho syn chalupu v 50-tych rokoch zbúral.

Medzi najstaršie drevenice u Horných patrí chalupa Hrabľoviech, v ktorej bývalo viacero rodín. Posledný majiteľ Valent Santus, syn Anny Kolkusovej sa odsťahoval do Považskej Bystrice a jeho dcéra drevenicu predala. Ďalej je to drevenica po Kuraňovcoch. Bývali v nej Štefan Lališ a jeho žena Veruna, zvaná Kuranka. V tesnej blízkosti bola druhá drevenica, ktorá patrila sestre Verúny, Frane. Tá sa vydala na južné Slovensko a chalupu po 2. svetovej vojne zbúrali.

Drevenica po Štefanovi Urdákoví a jeho švagrinej stojí na Pláci, ale je už opustená. Vedľa stála chalupa, zvaná „murovanica“, z kameňa a hliny. Jej majiteľom bol Štefan Michalík – Charaches a jeho žena Frana Macháčová. Boli bezdetní a chalupa je už dávno zbúraná.

Veľmi starou drevenicou bola Bíríkova a Kontílova. Žilo v nej viacero rodín, naposledy v jednej izbe vydatá sestra, v druhej izbe slobodná sestra, ktoré boli potomkami Bíríka. V tesnej blízkosti stojí drevenica Frana Michalíka – Saniaka, pos-

tavená v roku 1926. Dodnes v nej býva Paľo Michalík.

Novšiu drevenicu, postavenú po 2. svetovej vojne, ktorej majiteľom bol Rudo Lališ a Frana Jurkemíková – Lapatka, vlastní ich jediná dcéra Emília. Ďalšími drevenicami sú chalupy Karola Lališa a Ondreja Lališa.

Medzi najstaršie drevenice v osade patrí stará Hanajoviech. Mala viacej podielníkov, teraz opustená chátka. Za ňou je postavená nová drevenica, ktorá patrí rodine Hanajoviech a tiež má viacej podielníkov. Jedným z nich je Vlado Holienčík, druhý stály obyvateľ osady.

Veľmi starou drevenicou bola Makoviech, teraz už nikto nevie, či to bolo priezvisko alebo prímenie. V chalupe sa v dávnej dobe odohrala tragédia. Večer sa jej obyvateľia najedli hríbovej polievky a keď ráno susedov privolať plač malého dieťaťa, ešte v perinke, našli celú rodinu otrávenú hubami. Zostalo iba toto malé dieťa, ktoré zobrali do sirotinca. Po vojne prišla do osady žena asi 70-ročná a tá Štefanovi Turčíkovi porozprávala, ako sa dozvedela že pochádza z Podžiaru a prišla sa podívať na svoje rodisko.

K ďalším chalupám patrili drevenica Vendela Bíríka, ktorý bol bezdetný a tak ju po jeho smrti zdedil Jano Šaržík, syn jeho manželky, ktorého mala za slobodna. Teraz ju vlastní Janov syn Fero Šaržík. Chalupu, ktorá patrila Adamovi Michalíkovi – Adamiskovi, zdedil syn Adam, ktorý mal ženu zo Suhej, Annu Šaržíkovú-Mičkovú.

Na konci osady, smerom do Suhej a Lapatvo, bola postavená (pre osadu Podžiar netradičná) chalupa z hliny, zmiešanej so slamou a plevami a z kameňa, prevládala však hlina. Patrila Jozefovi Šramčíkovi-Ivulíkovi, ktorý sa sem priženil z Lazov a zobral si za ženu Marišu Ganátku od Nižných. Jej posledný majiteľ emigroval v roku 1969 do Austrálie a keď prišli z kriminálky vyšetrovať tento prípad a videli schátralú chalupu, jeden z vyšetrova-

tefov sa vyjadril: „Ani sa mu nečudujem.“

Posledná chalupa bola postavená ešte za Rakúsko-Uhorska. Dala ju postaviť istá žena, ktorá si zarobila v Čechách a za našetrené peniaze jej ju vraj postavil na kľúč žid z Brvništa. Na svojich koňoch sem dopravil drevo, tesári nakreslili aj postavili drevenicu, ktorá mala izbu, pitvor, komoru a v nej murovanú jamu pre zemiaky a maštal. Z osád na okolí ju nikto nechcel kúpiť, lebo v nej údajne strašilo, tak drevenicu predali, rozobrali a znova postavili v Brvništi.

Nové stavby

Patrí k nim chata z Bíríkoveho humna, Harvánkova chata, Janďušikova chata z humna, Michalíkova chata, Zboranova chata z humna a Hrebíčikova chata na mieste bývalej chalupy.

Remeslá v osade – všetko samoukovia

Vendel Bírík – chýrny debnár, robil gefaty pre slaninu a mäso, žbary na pitie pre kravy, hrocie na kŕmenie prasiec a parádne putne na vodu

Ondrej Lališ – debnár, podobne ako Bírík

Jurkemík – Lapacík, svokor Ondreja Lališa – vyhľadávaný hodinár

Šandor Lališ – po dedovi a otcovi zdedil nadanie, výborný hodinár, ale ovládal aj debnárčinu

Ludvík Lališ – dokáže urobiť okná, dvere a všetko od dreva, sám si postavil pivnicu z kameňa a na ňu chalupu. Sám vyrobil aj viac jednoduchých strojov, vŕtačky, cirkuláre a iné

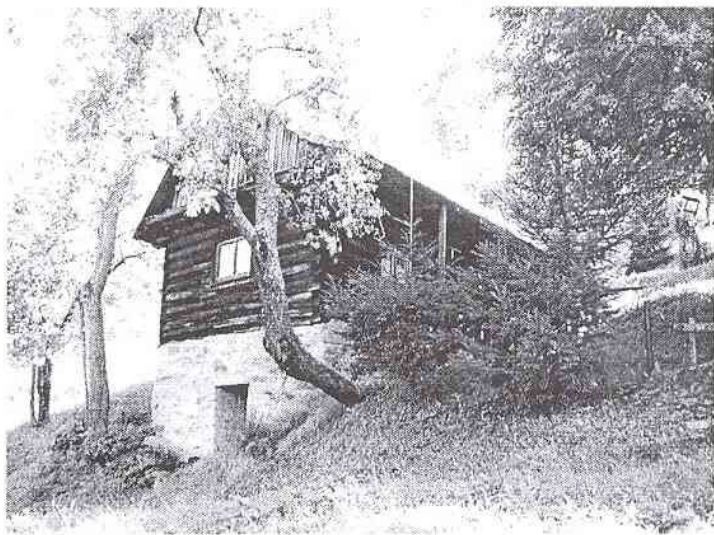
Ludvík Hanajík – výrobky z dreva i železa

Ignát Michalík – strihal a holil chlapov, ovládal murárčinu, tesárčinu, betonárske práce a vedel aj ušit rôzne druhy ošatenia

Ján Hariš – už spomínaný všestranný remesenník

Ján Šaržík – kamenár, ovocinár, zberateľ samorostov a iné

Adam Šardžík – presťahovaný zo Suchej, opravoval rádia a neskôr aj televízory

Aj keď v celom Papradne neboli Cigáni, v osade v dávnej minulosti jeden žil, meno sa nezachovalo, aj s rodinou. Bol vyhladávaný kováč a vyhnú mal postavenú za Makoviech drevenicou, pri studni u Hanajvo. Na tomto mieste sa našlo nariadenie, ktoré používal alebo vyrobil. Na Jastrabie bola prevezená nákovka, rok výroby 17.. (presný rok si nepamätám) a vlastnil ju Štefan Lališ – Podavačkin.

V minulosti bolo v osade dosť rozšírené aj pytliactvo. Najslávnejším pytliačkom bol Rudo Santus – Bohovec. Neraz za to sedel, aj bitku od šandárov dostal. V tom čase sa však pytliactvo nerobilo zo samopaše, ale z núdze.

Život v osade

Ľudia sa stretávali po večeroch pri drápaní peria, staršie ženy, dievky a mladšie dievčatá pri priadkach, ku ktorým sa neskôr pridali aj mládenci. Priniesli harmoniku, zahrali, zaspievali a porozprávali veselé príhody a vtipy. Staršie ženy zasa rozprávali o mátohách a všelijaké príhody z dôb minulých.

Starší chlapi sa stretávali u Vendefa Bírka, kde si čítali knihy vydávané Spolkom svätého Vojtecha v Trnave, ale aj napr. romány od Joža Nižňanského a iné. Každý večer musel priniesť petrolej na svietenie iný chlap. V prestávkach si pozapalovali fajky, bafle, vložili do úst tabak a spomínali príbehy z vojny na rôznych frontoch ale aj z Ameriky, Francie, Slavonie, Prajskej, slovenských majerov a hôr, kde robili pri výrobe siahovice a iné práce. Po večeroch sa stretávali aj rôzni chválenkári a kľamári. Tých už mali starší prehľadnutých, ale vypočuli si ich, lebo to bolo spostenie vážnych debát. Najväčší kľamár bol Jožo Slivoník – Pečko, ktorý sa priženil zo Suchej a zobral si za ženu Karolu Šaržíkovú – Mičkovú. Postavil

si chalupu za Žiarom a často sa zastavil u chlapov z Podžiaru, aby sa pochválil, čo všetko v živote preskákali. Menší chlapi a dievčatá sa najčastejšie stretávali v Iloviech chalupách, kde býval Jožo Jurkemík – Ľapacík. Bol jedným z najlepších rozprávačov v osade.

Aj keď sa v osade žilo ťažko, ľudia sa radi stretávali, zaspievali si a to nielen mládenci a dievky, ale aj starší ľudia a deti. V niektorých rodinách vedeli spievať všetci, rodičia aj deti. Napr. u Joža a Frana Hanajika, Adama Michalika – Adamiska, Ondreja a Károla Lališa, Vendefa Macháča, Štefana Santusa – Bohovca a Frana Michalika, ktorý mal sedem synov a všetci vedeli hrať na harmonike, niektorí slabšie, iní horšie, ale vedeli. On sám bol dobrý muzikant, ovládal trubku, hral na flautu, harmoniku, otáčavej píšťale a majstrovsky písal na okarine a lístku.

Veľmi dobrými spevákmi boli Ľudvík a Tóno Hanajíkovci, Kamila a Albína Hanajíkové, Helena Šardžíková, Róza Michalíková, Jožo Michalík a ďalší, ktorí založili folklórnu skupinu Podžiaran. Medzi zakladateľmi boli Ľudvík, Dominik a Matúš Lališ, Gašpar a Jožo Michalík a Jožo Ovseník.

Aj keď je osada vzdialená od dediny hodinu cesty, obyvatelia svoje deti riadne posielali do školy aj v minulosti. Na celej osade sa našlo len asi päť alebo šesť ľudí, čo nevedeli písať, lebo čítať sa naučili aspoň toľko, aby sa vedeli pomodliť z modlitebnej knižky.

Viacerí osadníci boli nábožensky založení a radi chodili do kostola, aj keď to bolo ďaleko. V osade si postavili dve kaplnky – u Nižných väčšiu a u Horných menšiu.

Osada, ktorá bola od rána do večera zaliata slnkom, mala 27 chalúp a cca 130 obyvateľov. Dnes sú trvalo obývané už len dve, s dvoma obyvateľmi – Paľo Michalík a Lado Holienčík. V osade sa darilo ovociu, zeleninu, dopetrovali sa zemiaky aj obilie. Takmer každý choval jednu aj

dve kravy, niektorí kozy, prasce, hydinu a zajacov. V dávnejšej minulosti sa obyvatelia vo väčšom zaoberali aj chovom oviec, dodnes tu nájdeme dve miesta s názvom Košariská. Dolňani mali Košariská pri Rokyci a Horníani na mieste, kde býval Ivulík.

V súčasnosti osada pustne. Starí ľudia vymreli a mladí sa odsťahovali do všetkých kútov Slovenska, ba i Moravy a Čiech. No kvôli, možno príde doba, keď sa sem ľudia vrátia a Podžiar ožije starým životom. Starší ľudia ešte spomínajú na vyznanie vdp. dekana Jána Gašínca z čias, keď ešte nebol Žiar zalesnený a bol z neho krásny výhľad na Papradňanskú dolinu, Javorníky a všetky okolité vrchy. Vraj vtedy naň vyšiel aj on a pri pohľade na okolie povedal: „**Bol som sa pokačať pohľadom na tú krásnu Božiu prírodu**“.

Medzi stálych obyvateľov Podžiaru, ktorí tu so svojimi rodinami bývali, podľa Kamily Ovseníkovej – Hanajíkovej a Marty Michalíkovej-Šaržíkovej patrili:

U Nižných – Karola a Jozef Hanajík, Jozef Jurkemík – Pavlus, Ilona a Jozef Michalík, Kriscina a Michal Kompaník, starý mládenec Rudo Santus, Katerína a Jozef Jurkemík – Ľapacík, Frana a Ján Hariš, Anna a Ján Šaržík – Putaj, Katerína a Štefan Šamaj – Francoš

U Horných – Mária a Adam Šaržík, Julína a Pavol Michalík, Eva Urdáková (Macháčová) – Maríkovka, Frana a Rudo Ľališ – Kuraňoviech, Mária a Karol Ľališ, Eržika a Vendel Michalík, Ondrej a Mária Ľališová, Štefan Michalík – Pevák (odsťahovali sa na Dolniaky), Veronika Ľališová, Emília a Valent Santus, Frana a František Hanajík, Anna a Adam Michalík – Adamisko, Mária a Jozef Šramík – Ivulík, Vendel Bírík Anna a Vendel Macháč.

Medzi tých, ktorí len bačovali – Frana a Adam Ľališ, Nikodém Daniška, Karla a Jozef Holienčík, Anna a syn Tomáš Turičik, Ján Hanajík, Hrablík a Vyhánka

Pripravili

Magda a Ambro Balušíkovci

Ako vznikol názov Chramová

Tam, kde dnes stojí nad cestou, idúcou z Rokycia k Podžiaru kaplnka, nachádza sa studnička obmurovaná kamením. Poloha na svahu, dolu pod cestou a kaplnkou sa nazýva Chramová. Kedysi tu kaplnka nebola, ale stála jedna veľká hruška a na nej bol zasklený obrázok Svätej Trojice. K tomuto miestu sa viaže nasledujúca povest:

Kedysi dávno niesol tadiaľto jeden chlap z Podžiaru zbožie do mlyna. Bolo to v zime a vonku mrzlo až uhy prašťali. Zbožie zanesol do mlyna v dedine, ale mlynár mal veľa zákazníkov a málo vody, pomaly sa mlelo, nuž mu hneď nezomlel. Chlapovi sa nechcelo v mlyne dlho čakať a tak zašiel do krčmy na poldeci. Tu sa stretol s kamarátmi, podebatovali, povypíjali si a keď krčmu zatvárali bola už noc a on podpitý.

Do mlyna nemohol, lebo mlynár už spal a tak sa pobral nocou domov. Prešiel cez Záhrady, Košiare i cez Rokycie, až sa dostal na to miesto, kde dnes stojí kaplnka. Ponad úzku cestu bola medza a pod cestou holý breh, horou ani krúžim nezarastený. Ako tade kráčal, pošmykli sa mu tarmavé nohy a on spadol na tvrdý sneh pod cestu. Po srieni dolu brehom letel ako kus dreva, chcel sa zachytiť prstami, rukami, ale nemohol. Nebolo čoho sa chytiť. Celú kožu i mäso z rúk si zodrel, pochrámal až do kostí. Na srieni zanechal za sebou krvavé stopy. Jeho let po klzkom tvrdom snehu bol stále rýchlejší, až si zodrel do kostí aj celú tvár.

Až keď vletel dolu, kde bola hora, zastavil sa medzi stromami. Taký dochrámaný, dohrúzaný, s polámanými nohami sa sám nemohol postaviť. A keďže bola noc, nebolo nikde nikoho nablízku, čo by mu bol pomohol. Tak tam aj zostal a do rána zamrzol.

Keď neprišiel domov, ráno ho išli domáci hľadať. Prišli na to miesto, kde spadol a na snehu zbadali krvavú stopu. Išli za ňou, kým ho zamrznutého, mŕtveho nenašli. Odniesli ho domov a pochovali. O nejaký čas začal na tomto mieste mŕtvy chlap strašiť. Mnohí ľudia, čo tadiaľto chodili, často počuli rôzne, neprirodzené zvuky, ba niektorým sa aj zjavil. Preto sa v noci každý cez toto miesto bál chodiť.

Podľa toho, že sa tam tento chlap dochrámal, miesto začali volať Chramová /volá sa tak dodnes/. A keďže tam strašiť neprestávalo, zišli sa Podžiarania a radili, čo majú robiť. Dovoľali sa, že keď sa na strašidelnom mieste postaví kríž, kaplnka, alebo čo len svätý obrázok, strašenie prestane.

Nuž dali teda zhotoviť obrázok Svätej Trojice, zasklili ho, aby ho mrazy, dažde a vetry nerozkmásali a zavesili na hrušku. Odvtedy tam nestrašilo a Podžiarania sa v noci prestali báť tadiaľto chodiť. Po rokoch obrázok schátral i hruška sa pominula a preto ľudia na tomto mieste postavili kaplnku, ktorá tam stojí dodnes.

Podľa rozprávania Gašpara Michalíka napísal Štefan Meliš

Ľudové misie II.

Ľudové misie v našej farnosti v dňoch 14.–21. novembra 2010 budú viesť otcovia lazaristi – kňazi Misijnej spoločnosti sv. Vinceta de Paul. Pozrime sa, ako oni ponímajú misie a v čom vidia ich cieľ.

Ľudové misie možno označiť ako apoštolskú prácu kňazov, ktorí sú splnomocnení cirkevnou vrchnosťou dočasne vykonávať pastoračnú v danej farnosti s cieľom dôkladnej náboženskej obnovy všetkých farníkov.

Vyššie uvedená definícia obsahuje všetky základné prvky, ktoré patria k ľudovým misiám. Treba si všimnúť podmienku splnomocnenia cirkevnou vrchnosťou. Ide tu jednak o jurisdikciu zo strany ordinára diecézy (biskupa), ktorý je zodpovedný za celú diecézu, ako aj v prípade misionárov odporúčanie (misiu) od vlastného predstaveného rehole alebo spoločnosti. Jurisdikcia a odporúčanie (misiu) dávajú misijnej práci správny charakter a názov. Misie sú poslaním a misionári sú poslaní. Historická činnosť samotného Ježiša Krista niesla jasný znak poslania. On sám často poukazoval na seba ako na Božieho posla, ktorý plní na zemi presne určenú misiu. Ľuďom, ktorých si vyvolil, tiež odporúča plniť vznešenú misiu, nazývajú ich apoštolmi čiže poslami. Podobne misionári, ktorí prichádzajú do danej farnosti, sú poslami Cirkvi a nepriamo Krista a Boha.

Pravý charakter misií zdôrazňujú slová o dôkladnej náboženskej obnove všetkých farníkov. Tu je jasne určený cieľ misií. Tento cieľ je univerzálny: misie musia prihliadať na celú problematiku a na všetkých veriacich. Tu sa tiež ukazuje rozdiel medzi misiami a exercíciami. Misie sú určené všetkým veriacim bez výnimky, zatiaľ čo exercície môžu byť určené len niektorej skupine veriacich, napr. ženám a matkám, mládeži, spoločenstvám, a teda osobám, ktoré sa snažia o kresťanskú dokonalosť. Ak teda účasť na exercíciách možno ponechať na dobrú vôľu farníkov – tak misie majú dobyčajší charakter. Povinnosťou dušpastierov a misionárov je naplniť všetky sily, aby čo najväčší počet farníkov povzbudili k účasti na týchto cvičeniach.

Misie sú teda určené všetkým. Nábožných ľudí majú utvrdiť v nábožnosti. Pretože cieľ je vyslovene konverzný, a obrátenie potrebuje aj najnábožnejší kresťan, každý si musí uvedomiť, že sa musí v ňom vzbudiť nespokojnosť so sebou, túžba po ďalšom rozvoji a snahe o svätosť – v zmysle slov "svätý nech sa ďalej posväčuje" (Zjv 22,11).

Misie smerujú s celou rozhodnosťou k tým, ktorým sú sviatosť vzdialené. Ich úlohou je odstraňovať verejné pohoršenia, uzdravovať nelegálne manželské zväzky, zmieriť dlhotrvajúce a nespravodlivé procesy a zastaralé urážky. Úlohou misionárov je poučiť týchto ľudí o základných pravdách viery a morálnych povinnostiach, pripraviť ich na dobrú spoveď a na sväté prijímanie, napomenúť kvôli verejným hriechom, vyzvať na pokánie a dôkladné obrátenie, pozdvihnúť na duchu, povzbudiť k hlbšej viere a k životu z viery, ako aj v pokroku v dokonalosti. Počas misií nemožno obísť ani opustených a zanedbaných veriacich.

Jedno z hlavných hesiel misijnej práce znie: "Niet misií bez spovede". Čas misií - to je čas pokánia, a prvým výrazom pokánia je vyznanie hriechov. Čas misií - to je čas obrátenia, a prvým aktom tohto obrátenia musí byť spoveď. Čas misií - to je čas milosti. Prameňom základného posvätenia duše prostredníctvom milosti je sviatosť pokánia a zmierenia. Táto sviatosť spôsobuje niečo viac než len posvätenie, spôsobuje totiž aj obnovenie nadprirodzeného života v dušiach veriacich. Je to hlavný predpoklad na dosiahnutie cieľa misií. Netreba sa teda klamať veľkým počtom farníkov na požehnaniach pri súčasnej malej účasti na spovedi. Práve počet penitentov počas misií je skutočným ukazovateľom ich účinnosti.

Na záver slová samotných misionárov:

„Ľudové misie, alebo ako sa im aj často hovorí "sväté misie", sú duchovnou obnovou jednotlivých farností, kde prichádzame na pozvanie miestneho pána farára. Je to osobitný Bohom požehnaný čas, na ktorý si mnohí berú dovolenky, náhradné voľno alebo vymieňajú služby tak, aby sa mohli v čo najväčšej miere zúčastniť na misiách. Snažíme sa osloviť všetkých: deti a mládež, mužov a ženy i chorých a starých, ale aj horlivých i ľahostajných. Cítíme však, že to, čo sa ľudí dotýka, nie je naša múdrosť alebo šikovnosť, ale len a len Božia milosť.“

Kiežby sa Božia milosť v tomto požehnanom čase dotkla čím viacerých z nás.

Jozef Hlinka, farár

(Spracované podľa: Kowalik J., Ľudové misie v duchu a tradícii Misijnej spoločnosti sv. Vinceta de Paul, Krakow)

Viac na www.fara.sk/papradno/misie.htm

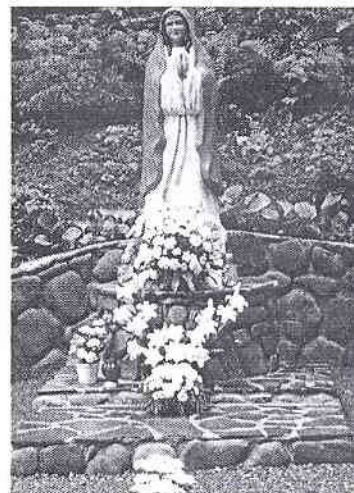
Nová kaplnka v Križovci

Dňa 15. 8. sa uskutočnila púť do Križovca za účelom požehnania sochy Panny Márie. Hoci od rána pršalo aj tak to neodradilo pútnikov a na čele s pánom farárom Jozefom Hlinkom vyšli za sťažených podmienok do Križovce, kde sa požehnanie uskutočnilo.

Miesto s kaplnkou začali budovať osadníci z Dolného a Horného Križovca už na jeseň minulého roka. Toto miesto sa vybralo, aby bolo medzi Dolným a Horným Križovcom a aby nebolo ohrozené a poškodené pri ťažbe dreva, čo sa už aj teraz osvedčilo, lebo sa tam v súčasnosti ťaží.

Na jar tohto roku pokračovali práce ďalej. Za pomoci bagru sa upravili potôčik, potom nastúpili Križovčania a ručne pokračovali v úprave terénu a vyškarpovaní potôčika. Takmer pri každej brigáde ich sprevádzal dážď, čo ich však neodradilo. Cez leto sa podarilo toto dielo dokončiť požeňnať. Napriek tomu, aká je doba a nie každý má peniaze na rozdávanie a času nazvyš Križovčania sa bez problémov finančne poskladali, vyhrnuli rukávy a pustili sa do práce. Všetkým patrí veľká vďaka!

Socha Panny Márie je vysoká 172 cm, odliata z betónu. Jej au-

torom je Pavol Hikaník, tunajší rodák.

Ku kaplnke sa najjednoduchšie dostaneme cestou poza školu. Po 2 km po poľných cestách ste na mieste. Okolo kaplnky preteká horský potôčik, ponad ktorý vedie malý mostík, ktorým je možno dostať sa priamo k soche. Vedľa sochy vyviera prameň s čistou horskou vodou, ktorá osvieži pútnikov. Túto scenériu dotvára krásne upravené okolie s možnosťou opekania. Cesta nie je náročná, takže ju hravo zvládnu aj starší ľudia aj malé deti. **Pavol Hikaník**

Osadníci, ktorí sa pričínili k výstavbe kaplnky:

Zľava: Jaro Mikudík, Ján Kalník, Pavol Hikaník (autor sochy), Izo Mikudík, Peter Možutík, Juro Balušik. Na fotke chýbajú: Tibor Knapo, Peter Knapo, Matúš Hikaník.

Matričné okienko

★ Víťame vás

Marco Moravík	14. 6.
Klára Lungříková	28. 6.
Timea Cabaďajová	29. 6.
Nela Chrapková	8. 7.
Marek Burdej	8. 7.
Sebastián Jandúch	11. 7.
Eva Zboranová	9. 8.
Miroslava Bašteková	11. 8.
Vivien Chudejová	20. 8.
Júlia Bačíková	24. 8.

✚ Životnú pozemskú púť ukončili naši spoluobčania

Roman Urdák (1971)	24. 7.
Ludovít Jurčík (1935) -	21. 7.
Vincent Jánošík (1937)	14. 7.
Rozália Holienčíková (1923)	3. 8.
Kamila Hřebíčková (1938)	19. 8.
Milan Jánošík (1969)	16. 8.
Milan Jurčík (1946)	9. 9.
Anna Zendeková (1919)	8. 10.

Nová podoba oltára

Hlavný oltár v kostole je zo začiatku 20. storočia a jeho rekonštrukcia už bola nutná. Na túto neľahkú prácu sa podujala Mirka Moravíková, reštaurátorka, a o svojej práci hovorí:

Keď som dostala ponuku na reštaurovanie hlavného oltára v našom kostole od pána farára Hlinku, veľmi som sa potešila. Zároveň som si uvedomila aj zodpovednosť. Mám však svoju prácu rada, lebo reštaurovanie je plné prekvapení a nikdy presne neviete, čo sa nachádza pod jednotlivými vrstvami reštaurovaného diela.

Počas odkrývania premalieb obetného stola som zistila, že pôvodne bol celý oltár fládovaný, je to vlastne napodobnenie štruktúry dreva. Tento spôsob povrchovej úpravy dreva sa používal, keď pôvodné drevo bolo príliš mäkké, nerovnomerne farebné alebo uzlovité. Fládovanie sa nachádzalo pod dvoma vrstvami premalieb. Je doplnené tmavočervenými rámkami a zláténím. Tmavočervená sa nachádza aj ako podkladová plocha pod zláténymi ornamentmi. Zláténé sú aj hlavice a pätky štyroch pilastrov. Tri zláténé ornamente na obetnom stole boli veľmi poškodené, napadnuté červotočom. Dva z nich bolo potrebné vyrezať nové. S týmito mi pomohol Jožko Kukurdík, za čo mu ďakujem, lebo svoju prácu zvládol výborne.

Všetky zreštaurované časti sú zakonzervované proti červotoču a následne spevnené. Retuše sú iba lokálne, na častiach ktoré boli najviac poškodené. Zláténé časti sú prezláténé zlatom o rýdzosti 23 I karátu. Na bohostánku bol doplnený ornament, ktorý bol veľmi zničený nakoľko sa naň pripínal obrus. Veľmi poškodená bola aj časť nad oltárnou doskou, kde sa pripínala plachta. Bol to taký „novodobý červotoč“. Aj preto sme pristúpili ku kratšej forme plachty na obetnom stole, aby sa neničil oltár a bola viditeľná aj spodná časť, ktorá je bohato zdobená.

Postupne chcem pokračovať na ostatných častiach, kde ma však čakajú závažnejšie problémy ako napr. osvetlenie, ktoré je vo veľmi zlom technickom stave, čo je nebezpečné pre celý oltár, lebo hrozí nebezpečenstvo požiaru. Pravdepodobne sa bude musieť osvetlenie riešiť iným, vhodnejším, spôsobom.

Celé reštaurovanie je veľmi zdĺhavý proces, je to mravenčia práca a na oltári pracujem vo svojom voľnom čase. Snažím sa byť dôsledná a verím, že prispejem k spokojnosti všetkých, veď naše pamiatky si zaslúžia, aby sme sa o ne starali a vážili si prácu tých, ktorí ich vytvorili.

Opäť v školských laviciach

Opäť nastal čas zasadiť do školských lavíc či postaviť sa za katedry pred svojich žiakov po dvoch mesiacoch, na ktoré sa tešia nielen žiaci, ale aj ich učitelia. Prázdniny ubehli ako voda a 2. septembra i naša škola otvorila bránu, aby privítala 180 žiakov – z toho 20 prvákov, ktorým želáme, aby ich prvé nadšenie zo školy vydržalo celých deväť rokov. Privítala aj 24 zamestnancov – 13 učiteľov, 1 vychovávateľku ŠKD, 1 katechétku a 9 správnych zamestnancov.

Škola počas prázdnin žila čulým pracovným ruchom – vymieňali sa okná a robila sa nová fasáda. V tomto čase ju máme už v plnej kráse - vyupratovaná, vymývaná, vyblýskaná s novou fyzikálnou učebňou. Za túto novotu a krásu sa chcem poďakovať v mene riaditeľstva školy, všetkých pracovníkov školy i žiakov starostovi obce Š. Hatajčíkovi za poskytnutie finančnej pomoci pri vypracovaní projektu na výmenu okien a fasády. Ďakujem aj našim upratovačkám, školníkom a kuchárkam, že škola dýcha čistotou a poriadkom. Urobili kusisko práce, veď v júli a ešte aj v auguste bol všade prach, kusy omietky, rozhádzaný školský nábytok a 2. septembra bolo všetko tak, ako má byť, mohli sme sa začať učiť.

Čo popriať všetkým do nového školského roku?

- Škole – veľa, veľa dobrých žiakov a zanietých pedagógov,
- prvákovi, aby zvládli abecedu a aby sa im splnili očakávania, s ktorými sem prišli v tento deň,
- deviatakom, aby v posledný školský rok na našej škole ukázali, že sem nechodili nadarmo, zvládli Testovanie 9 – 2011 a dostali sa na tie školy, ktoré si napíšu do prihlášok,
- ostatným žiakom, aby mali viac jednotiek ako päťiek – tie päťky len na okrasu, aby celkom nezabudli, ako 5 vyzerá,
- učiteľom – veľa trpezlivosti a pevné nervy,
- rodičom čo najmenej starostí so svojimi deťmi a aby o nich dostávali zo školy len tie najlepšie správy.

Mgr. Bulíková, v zastúpení riaditeľa školy Papradno

Žiaci ZŠ Papradno.

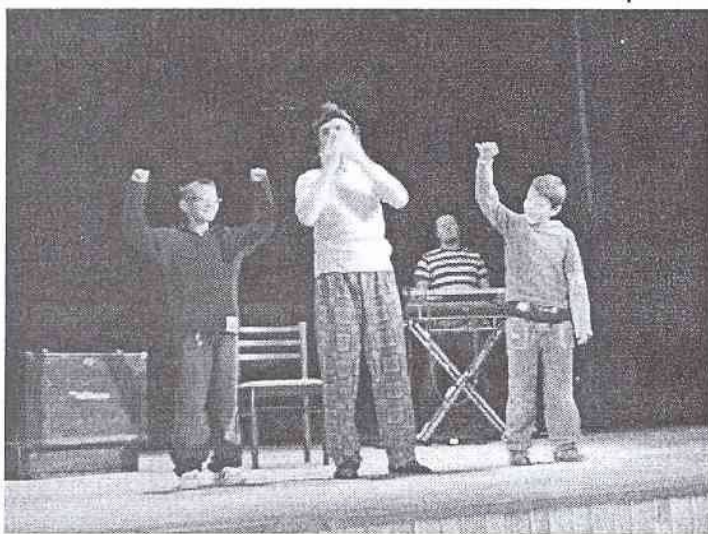
Učebňa fyziky.

Pantomíma

Jeden deň, 29. septembra, sme sa tešili do školy, lebo vyučovanie sa začínalo trochu inak ako obvykle. Hneď prvú hodinu sme išli do KD na pantomímu. Mnohí z nás ani nevedeli, čo to je. Na javisko vystúpili dvaja herci, bez slova sa uklonili, jeden sa odobral ku klavíru a druhý a s nami komunikoval bez slov používajúc pri tom ruky, nohy, celé telo. Za sprievodu klavíra si nás pozýval na javisko, chodil pomedzi nás v hľadisku, skrátka - zabával nás. Najskôr sme veľmi nechápali, čo sa deje, ale veľmi rýchlo sme sa zorientovali, spolupracovali sme s mímom a jeho vystúpenie sme odmeňovali častým potleskom a smiechom. Keď sa predstavenie skončilo, zostali sme sedieť v hľadisku a chceli sme, aby pokračovali vo vystúpení ďalej. Až keď nám zástupkyňa školy sľúbila, že skupina mímov Kuliška niekedy nabudúce ešte príde medzi nás, odišli sme do školy a pokračovali sme v získavaní nových vedomostí.

Ziaci ZŠ Papradno

PodĎakovanie

Verím, že aj toto číslo Polazníka sa dostane do Bratislavy k pánovi Karolovi Moravíkovi a jeho manželke, aby si prečítali moje podĎakovanie. Chcem sa im poďakovať za pekné darčeky, ktoré mi priniesli cez prázdniny. V minulom čísle Polazníka si prečítali o tom, ako som sa poďakoval nášmu Červenému krížu za podporu zdravotne postihnutým deťom, a chceli vedieť, kto som. Lebo oni sú Moravíkovci, ja som Moravík a podľa nich „rodina sa má poznať“. Prišli teda k nám, aby ma spoznali, aby ma potešili a aj finančne podporili. Ešte raz im srdečne ďakujem. Posedeli si u nás a p. Karol Moravík si zaspomínal na svoju prácu v diplomatických službách v Prahe. Rozprával o ich pobyte v Amerike, Afrike, ba aj v ďalekom Japonsku. P. Moravíková nám ukázala fotky, na ktorých bola vo vojenskej uniforme. Bola taká pekná ako herečka. Pozvali ma i mojich rodičov do Bratislavy, aby mi ukázali naše hlavné mesto. Za pozvanie veľmi pekne ďakujem a želám im veľa zdravia, aby som ich mohol počas budúcich prázdnin navštíviť. **Matej Moravík**

Na účelovom cvičení

September opäť zaklopal na školskú bránu a my sme si poslušne posadali do lavíc v triedach. Opálení, plní elánu a chuti do učenia sme zase otvorili knihy a začali zbierať nové zrnká múdrosti.

A hoci prázdniny len nedávno skončili, tešili sme sa ešte na jeden voľný deň, ktorý sme mali stráviť v prírode na účelovom cvičení. Na ten deň sme museli dlho čakať, lebo september – máj jesene, ako ho zvyknú nazývať v ľudových pranostikách – bol taký upršaný, že na vychádzku sa nedalo ani len pomyslieť. Slnko však aspoň pár dní ukázalo svoju vládnu tvár a my sme v utorok vyrazili do prírody. Naším cieľom bola kaplnka v štiavnickom chotári. Počas náročnej trasy sme museli zvládať úlohy z topografie a orientácie v teréne, všimli sme si turistické značky, obdivovali okolité stromy. Dlhý výstup bol odmenený nádherným pohľadom na rodnú dedinu. V dialke sa vynorila panoráma kopcov zvierajúcich našu dedinu. Najkrajšie sa vynímala Dúbrava, ktorej sme dovideli až na vrchol. Čaro jesennej prírody nás obklopovalo všade v podobe kríkov ovešaných trnkami a šípkami alebo polí posiatych jesienkami, ktoré ohlasujú príchod chladnejších dní. Hoci bola tráva ešte pokrytá rosou, neváhali sme, vytiahli loptu z tašky a zahrali si futbal. Ostatní založili malý ohnisk a čoskoro si pochutnávali na opečenej slaninke alebo špekáčke. Deň sa nám naozaj vydaril a dlho bude na čo spomínať.

Inzeráty pre občanov
v novinách **Polazník**
sú **zdarma** (dajte ich do
schránky na OÚ),

Na prízemí OcÚ
je schránka pre vaše
príspevky, námety
a inzerciu do Polazníka.
Dúfame, že sa zaplní
už do budúcich novín.

Napísali ste nám

Anonym

Pravidelne, po každom vydaní našich novín dostávame od **anonymného čitateľa** do odkazovej schránky na OÚ vytrhnuté a doškrtané listy Polazníka, čím zrejme prezentuje svoju nespokojnosť s jeho obsahom. Na podpísanú kritiku vieme reagovať, aj sa v prípade oprávnenosti ospravedlniť, ale čo dodať k tomuto? Ak sa vám niečo nepáči, jednoducho to nečítajte, ale preto nemusíte nič celých noviny. Vráťte ich alebo darujte niekomu, kto by si ich možno rád prečítal, len sa mu neušlí.

Predmetom nespokojnosti sú medzi iným hlavne zabudnuté slová a prezývky. Možno sme zvolili nesprávne pomenovanie, skôr by sme mali hovoriť o prímeniach a na tých predsa nie je nič hanlivé ani urážajúce. Takmer každý Papradňan nejaké mal a podľa neho ho ľudia poznali lepšie ako podľa priezviská. Od našich čitateľov sme dostali množstvo ďalších, doteraz neuvyverejnených prímení, ktoré si v budúcich číslach Polazníka určite nájdu miesto.

Nezaveste Polazník na kliniec

Na druhej strane dostávame od čitateľov za našu prácu aj pochvalu, ústnu či písomnú. Veľmi nás potešil list od **Ing. Márie Balušikovej**, ktorá nám píše:

Vážená redakcia, pevne dúfam, že uplynulou päťročnicou pôsobenia Polazníka, na ktorý sa tešia mnohí z nás, jeho vydávanie nezaviesite na kliniec a budete pokračovať v práci, ktorá je namáhavá, často nedocenená a niekedy zo strany nič nerobiacich a tým aj nič nepokaziacich kritizovaná. Nedajte sa znechutiť. Držím Vám palce a modlím sa za Vás a želám Vám Božie požehnanie a dary Ducha Svätého, aby časopis dovŕšil vek dospelosti a neopustil nás už vo veku škôlkárskom.

Je dobré, keď sa v časopise prelína minulosť so súčasnosťou. Veď kto bude vedieť o našej minulosti, keď starší odídu? Aký je to občan, keď nepozná svoju minulosť, život, zvyky...?

Dobré je však mapovať i súčasný život, aby tí, čo prídu po nás, vedeli aj o nedávnej minulosti svojej obce a predkov. Viem, že si časopis mnohí odkladajú, patrími medzi nich.

Veľa pre veriacich?

K poznámke, že je tam veľa farského dodávam. Vari veriaci nie

sú občanmi našej obce? Neplatia si dane a nemajú na to právo? Nezaslúži si rubrika „Duchovný život“ maličké miestčko na titulnej strane ako v predchádzajúcich číslach?

K tomu vysvetlenie redakcie: Pán farár Hlinka netrval na tom, aby jeho príspevky boli uverejnené na prvej strane. A tiež nás požiadal, aby sme neuvyverejňovali jeho fotografiu.

Nespokojní rodičia

Dostali sme tiež list so žiadosťou uverejniť v Polazníku otázky „Nespokojných rodičov“, ktoré dávali starostovi obce a obecnému zastupiteľstvu. Týkali sa sťažností na MŠ.

Z dôvodu objektívnosti by sme museli poznať a uverejniť aj názory druhej a tretej strany, ale do tohoto sporu sme nechceli vstupovať.

Spomienky na Veľký Modlatín

Ďalší list nám poslala **pani Juliána Balušiková-Melencová**. Zrejme vychádzala z našich príspevkov o bačovaní v Papradňanských dolinách a požiadala nás, aby sme uverejnili aj jej spomienky na **Veľký Modlatín**.

Bolo tu 21 chalúp, v niektorých bývalo aj viac rodín. Päť chalúp spadlo, ostatné sú pekne upravené. Bývalo sa tu od jari do jesene. Jar sa začínala nosením hnoja, lebo aj na bačovoch sa zem obrábala. S redikou sa prichádzalo v máji, keď sa bučky začali zeleňať.

„Pastýri“, čo pásli dobytok dostávali na Ducha merindu. Bol to „chlieb upečený v peci U Paprvo, uvarené vajca a malinovka s guľičkú“. V tento deň sa vyhánalo „začasu“, kto prišiel posledný bol až do jesene „hoťotr“.

Ľudia chodili väčšinou bosí, neraz dochádzalo k úrazom. „Pozabádali sa tŕny a potom sa to zbieralo“. Mali tu však veľmi dobrú ošetrovatelku, Marišu Ondrúľku (Mária Majšíková), ktorá liečila všetko a pomáhala, kde bolo treba.

Z Modlatína pochádzali aj dvaja richtári – Hroško od Hrošvo a Šandor Moravík. Farár bol len na Majeri, ale zato mal Kaplánov (Brezničanovci).

Ľudia si pomáhali, ale vedeli sa aj pohádať, napr. keď sa kosili lúky a seno sa delilo „na uherky“. Ak mal niekto pocit, že jeho kôpka je menšia, ohlásil sa, ale preto sa nehnevali.

U Levčvo po večeroch dievky pekne spievali. Mláďenci tam radi chodili a došť sa ich sem aj priženilo. Najporiadnejšiu dostal Ignát Kadúbek (Bašo), Julinu Anjelku.

A U Odravzo žil veľký čarodejník – starý Odrav. Vraj cestoval s čertom popod zem a na Rovniach, keď strelil do studničky, krv sa varila.

Sgrafito sa nezachovalo

Ešte jeden list nás zaujal. Je síce nepodpísaný, od „**Nášho spoluobčana**“, ale s jeho obsahom môžeme len súhlasiť:

Vážený, náhodou sa mi dostalo do rúk Pexeso o našom Papradne. Dve sgrafitové plochy pri vchode do našej školy sú prezentované ako plastika. Keďže ich samopašní žiaci opečiatkovali špinavými loptami, boli pretreté farbou a tým znehodnotené.

Originál sgrafito sme mali na bývalej škole v Luhoch, nad oknami smerom od potoka. Tri sgrafitá boli zhotovené v dĺžke týchto troch okien, na výšku asi 35 cm. Boli na nich motívy zo secesných obrazov známeho maliara Alfonza Muchu, z obdobia secesie.

Technika sgrafita spočívala v tom, že sa spálila slama z ovsa,

popol sa preosial a dal do podkladovej malty na stenu. Na to sa naniesla omietka z jemnej malty, do ktorej sa potom vysekal požadovaný vzor. Škoda, že pri prestavbe a nadstavbe školy boli tieto sgrafitá zahádzané brizolitom. Mohli sa zachovať, lebo technika spálenej slamy nevybledne

Tí, ktorí chodia do kostola si iste všimli, že socha sv. Jána Nepomuckého pôsobí došť ošarpano. V minulosti bola neodborne natrená latexom, čo sa nerobí! Bolo by potrebné ju zrekonštruovať a praskliny zatmeliť. A hlavne, učiť našu mládež mať úctu k našim pamiatkam.

Redakcia Polazníka

Prezývky

Riloch	Suško	Šipa
Rajčina	Šarišan	Štvrtaňa
Rončová	Surovec	Škopová
Rajčan	Šimová	Saláček
Smrcák	Škarvaj	Švarný mládenec
Sekurka	Strapálka	Vraninec
Sivák	Stará hlava	Vrana
Saniak	Škalík	Vrandža
Šcebeľ	Sušica	Vizit
Strihan	Šulková	Vihnátka
Serová	Škopica	Vendefák
Škulko	Švec	Vaľová

SMEJEME SA

„Drahá“, pýta sa muž svojej ženy po prepítej noci, „čo si si myslela, keď som nad ránom prišiel s modrinou pod okom?“
„Nič, keď si sa vrátil domov, modrinu si ešte nemal“.

Modlí sa jedna žena: „Pane Bože, daj mi múdrosť, aby som pochopila svojho muža. Daj mi lásku, aby som mu vedela odpúšťať. Daj mi trpezlivosť, aby som znášala tie jeho večné nálady. Ale nedaj mi silu, lebo by som ho ubila na smrť“.

Pán Novák sedí v krčme a špekuluje. „Dnes sa všade hovorí o obeťavých činoch. Ale čo to vlastne ten obeťavý čin je?“

Vedľa neho sedí sused Jožo a vysvetlí mu: „To je napríklad taký prípad, keď všetci v krčme pijú a jeden sa obetuje a zaplatí to“.

V sále kultúrneho domu prebieha prednáška o škodlivosti alkoholizmu a boja proti nemu. Prednášajúci docent, rozohrozený na najvyššiu mieru, uvádza odstrašujúce prípady, aké komplikácie so sebou nadmerné pitie prináša – najrôznejšie choroby, problémy v práci, výtržníctvo, nehody v rodine a vyskytnú sa aj prípady, kedy žena utečie z domu.

V tej chvíli vstane zo stoličky Jano a opýta sa: „Pán docent a koľko sa toho musí vypiť?“

„Malá Katka nemôže zaspáť a tak príde za mamou do spálne. Vlezie si k nej pod perinu a prosí, aby jej porozprávala nejakú rozprávku.“ „Ale Katka, veď už bude skoro dvanásť.“

„No keď ja nemôžem spať!“

„Tak teda počkaj až sa vráti tato z krčmy, ten si už nejakú peknú rozprávku vymyslí a porozpráva ju obidvom.“

Žaluje sa dcéra matke. „Mama, ja to už ďalej s tým mojím Janom nevydržím. Aj ty si sa chcela dať niekedy s tatom rozviesť?“ „Rozviesť ani nie, dcéra moja, ale zabiť ho, to aj dva razy za deň“.

Papradno reprezentujú výborne

Športovní, duchom stále mladí dôchodcovia zo Základnej organizácie Jednoty dôchodcov Slovenska v Papradne, tvorili najpočetnejšiu skupinu vo výprave okresnej organizácie na 3. krajských športových hrách Trenčianskeho kraja. V Novej Dubnici si 21. 9. zmerali sily v hode plnou loptou, hode kriketkou, behu na 300 m, skoku z miesta, strelbe zo vzduchovky a penaltovým rozstrele. Nádherné babie leto prispelo k dobrej nálade i výkonom. -Ako to už v súťažení býva, chceli sme obstáť čo najlepšie, povedala pre Polazník Mária Umriánová. Aj sa to vo veľkej konkurencii podarilo, dala. Ako by aj nie, veď získali 11 medailí a 4. miesto medzi okresmi. V neskoré popoludnie odchádzali „mladí“ dôchodcovia domov s predsavzatím, že aktívnemu pohybu na podobných podujatiach sa brániť nebudú, veď do kroniky sme si pripísali ďalšie medaily a to i napriek veku a zdravotným ťažkostiam.

Na stupni víťazov stáli Ľubica Šramčíková, 1. v hode plnou loptou, Nela Turičíková, 2. v tej istej disciplíne, Stanislav Šramčík v hode kriketkou. Tretie miesta získali Alžbeta Balušíková v behu na 300 m, Mária Umriánová v hode plnou loptou a kriketkou, František Macháč na 300 m, Milan Zendek v skoku z miesta a v penaltách, Stano Šramčík za hod plnou loptou a skok z miesta.

Prešiel deň a už sa pripravovali na spoločný výlet do Vrbova spojený s kúpaním v termálnych prameňoch.

Futbalisti TJ Žiar Papradno opäť patria v najvyššej oblastnej súťaži v I. triede k popredným tímom v tabuľke. Zaujímavý zápas s nešťastným koncom (3:2) hrali vo Visolajoch (odtiaľ je naša snímka). Vynahradili si to hneď o týždeň doma s Košecou, góly sa sypali a dve kolá pred koncom sú na 4. mieste.

Hokejbal Považská Bystrica

1.Sverepec	3	2	0	1	16:9	4
2.Pitbulls	3	2	0	1	8:3	4
3.Vrtizer	2	2	0	0	6:3	4
4.Plevník	3	1	1	1	10:9	3
5.Papradno	3	1	1	1	8:8	3
6.Yeti team	3	1	0	2	12:13	2
7.Moštenec	3	1	0	2	8:11	2
8.Jasenica	2	0	0	2	5:17	0

Do konca jesennej časti ich čakajú dva ťažké nedelňé súboje. V čase, keď budete mať Polazník v rukách, budete vedieť aj výsledok susedského derby Brvnište – Papradno. Záverečným zápasom jesene bude nemejšie zaujímavý zápas s Udičou. Potom bude nasledovať oddych.

I. trieda mužů

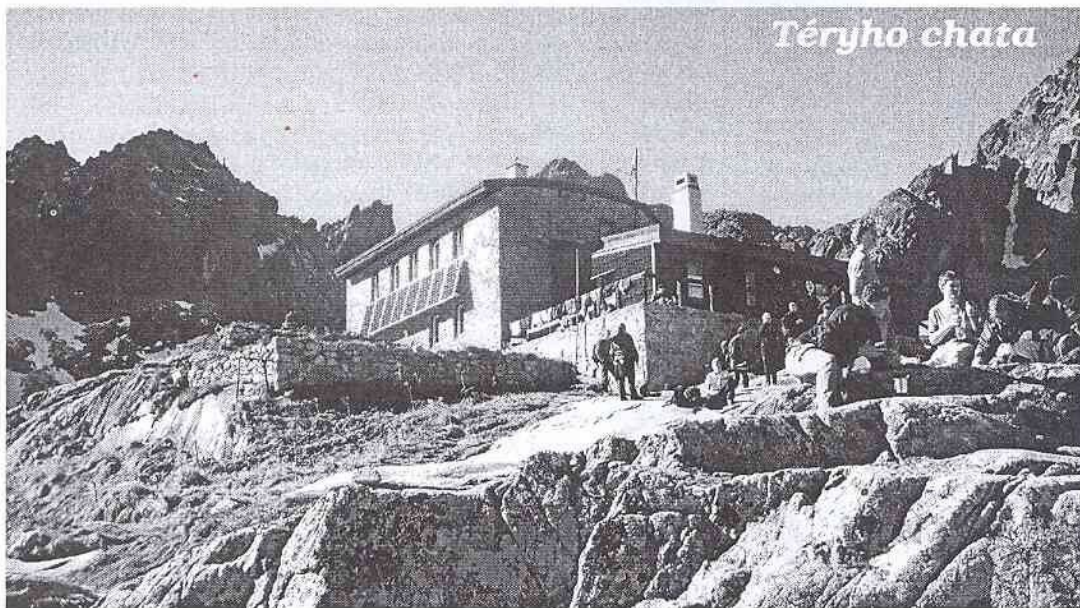
1.Plevník	11	9	0	2	27:10	27
2.Ilava	11	5	4	2	20:14	19
3.Udiča	11	5	4	2	14:14	19
4.Papradno	11	6	0	5	28:19	18
5.Púchov B	11	5	3	3	32:24	18
6.Jasenica	11	5	2	4	23:20	17
7.Visolaje	11	4	4	3	24:21	16
8.Košeca	11	5	0	6	21:21	15
9.Lysá	11	3	4	4	19:23	13
10.Brvište	11	3	4	4	17:21	13
11.M.Lednice	11	3	2	6	14:21	11
12.Horovce	11	2	4	5	18:25	10
13.D.Mariková	11	1	5	5	20:25	8
14.Dulov	11	2	2	7	14:33	8

V.liga dorastenci

1.Streženice	11	8	1	2	24:17	25
2.Beluša	10	8	0	2	23:7	24
3.Kanianka	11	6	3	2	24:11	21
4.Bošáca	11	7	0	4	20:14	21
5.Bôšany	11	5	4	2	23:18	19
6.H. Poruba	11	6	1	4	21:18	19
7.Stará Turá	11	5	3	3	30:25	18
8.D.Vestonice	11	6	0	5	23:18	18
9.Drietoma	11	4	1	6	26:17	13
10.Chynorany	11	4	1	6	23:25	13
11.Košeca	9	3	3	3	19:19	12
12.D.Kočkovce	10	3	3	4	17:24	12
13.Plevník	11	2	3	6	17:19	9
14.Papradno	11	2	2	7	16:23	8
15.Nitr.Pravno	11	2	1	8	15:31	7
16.Lehota p/Vt.	11	1	2	8	17:52	5

I. trieda starší žiaci

1.Domaníža	11	9	1	1	46:9	28
2.D.Mariková	11	9	0	2	36:6	27
3.Papradno	11	7	2	2	32:11	23
4.Stupné	11	7	2	2	22:15	23
5.Prečín	11	7	0	4	33:26	21
6.Dohňany	11	6	2	3	19:10	20
7.D.Orlové	11	5	1	5	22:21	16
8.Udiča	11	4	3	4	10:11	15
9.Streženice	11	4	3	4	15:24	15
10.Ladce	11	3	3	5	26:13	12
11.Pruské	11	2	2	7	13:27	8
12.Plevník	11	1	4	6	7:24	7
13.Ilava	11	1	0	10	8:46	3
14.Dulov	11	0	1	10	11:57	1

Dňa 10. 10. turisti z Papradna zorganizovali zájazd do Vysokých Tatier. Zo Starého Smokovca sa vydali na Hrebienok, niektorí pešo, iní sa viedli lanovkou. Z Hrebienka pokračovali na Zamkovského a Téryho chatu. Počasie bolo vynikajúce. Zážitok 36 účastníkov z našich veľhôr bol úžasný.

Noviny obce Papradno. **Redakčná rada:** Ing. Viera Lališová, e-mail: viera.lalisova@ddpap.tsk.sk, Ing. Hanka Miniariková, Ing. Magdaléna Balušíková, Ambro Balušik, e-mail: papradno@slovanet.sk. **Príprava pre tlač:** V. Petriková **Tlač:** TG tlačiareň Považská Bystrica. **Náklad:** 1 100 výtlačkov. Povolené okresným úradom Považská Bystrica, odbor všeobecnej vnútornej správy. **Reg.**